REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Zadeva: 0700-18/2020/9
Datum: 31. 8. 2020

Zagovornik načela enakosti na podlagi 21. člena v povezavi s 37. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg, v nadaljevanju: ZVarD) in na podlagi prvega odstavka 207. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13, v nadaljevanju: ZUP) na predlog konkretne posameznice v zadevi ugotavljanja diskriminacije zoper domnevnega kršitelja izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. Predlog za obravnavo diskriminacije, ki ga je dne 28. 2. 2020 vložila konkretna posameznica, **se zavrne**.

2. Stroški v tem postopku niso nastali.

OBRAZLOŽITEV

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) je dne 28. 2. 2020 prejel predlog za obravnavo diskriminacije (v nadaljevanju: predlog), ki ga je vložila konkretna posameznica (v nadaljevanju: predlagateljica). Poleg predloga je v prilogah k dopisu posredovala tudi kopije dokumentov, na katere se nanaša njen predlog, kasneje pa je predlog ob odzivu na obvestilo Zagovornika o začetku postopka dopolnila s še dodatnimi dokazili.

V predlogu je predlagateljica navedla, da je skladno s četrtim odstavkom 25. člena Uredbe o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini (Uradni list RS, št. 14/09, 16/09 – popr., 23/09, 51/10, 67/10, 80/10 – ZUTD, 41/12, 68/12, 47/13, 96/14, 39/15, 57/15, 73/15, 98/15, 6/16, 38/16, 62/16, 4/17, 26/17, 35/17, 54/17, 5/18, 35/18, 43/18, 64/18, 6/19, 35/19, 59/19, 78/19 in 7/20; v nadaljevanju: Uredba) dne 23. 9. 2019 podala vlogo pri Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije (v nadaljevanju: MZZ) za odobritev povračila dela stroškov vpisnine in šolnine za svojo hčer, ki je bila vpisana v 3. letnik mednarodne šole v mestu svojega službovanja. Predlagateljica je bila po sklepu ministra MZZ napotena na delo v drugo državo kot uslužbenka slovenskega veleposlaništva. Tam (v mestu svojega službovanja) živi sama s svojo hčerjo v »enostarševskem gospodinjstvu«. MZZ ji je, kot je navedla, odobrilo povračilo stroškov šolnine v višini 90% do 18.000 EUR (po tretjem odstavku 25. člena Uredbe)[1], za preostali znesek pa je bila njena vloga skupaj z vlogami drugih uslužbencev v tujini poslana v obravnavo na Vlado Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS, tudi: Generalni sekretariat Vlade oz. GS Vlade RS). Dne 10. 10. 2019 je predlagateljica prejela splošno obvestilo MZZ, da je bilo gradivo za vlado »zoženo«, vendar ne umaknjeno v celoti. Ta zoženost pa se je izkazala kot dejanski umik njene prošnje iz predloga vladnega gradiva, o čemer naj je s strani MZZ ne bi v celoti obvestili.

[1] »Povračilo iz prvega in drugega odstavka tega člena znaša 90% stroškov vpisnine in šolnine, pri čemer znaša znesek, ki ga krije organ, za vrtec in predšolsko izobraževanje največ 4.000 evrov, za stroške šolnine in vpisnine pa največ 18.000 evrov, razen če gre za otroka s posebnimi potrebami. […]«

V dodatnem dopisu z dne 26. 2. 2019 (kot eni od prilog k predlogu) je predlagateljica navedla, da je dne 10. 10. 2019 Vlada RS sprejela sklep (katerega kopijo je med prilogami predloga predlagateljica posredovala Zagovorniku), s katerim je odobrila vse prošnje za plačilo vpisnine in šolnine (po četrtem odstavku 25. člena Uredbe)[2] razen njene. Ob tem je predlagateljica poudarila, da je bilo s strani države (skladno z Uredbo) »odobrenih in plačanih na desetine šolnin, ne samo letos, temveč tudi vsa prejšnja leta« in da se večina teh šolnin giblje med 22.000 in 30.000 EUR (na tej zgornji meji pa naj bi bila tudi šolnina za njeno hčer). Obenem je izrazila nerazumevanje pojasnila Ministrstva za finance Republike Slovenije (v nadaljevanju: MF), ki je dne 4. 2. 2020 podalo pripombo k obravnavi vladnega gradiva MZZ. To gradivo MZZ (št. 1002-3/2020/1 z dne 27. 1. 2020) naj bi vsebovalo prav poseben predlog, da Vlada RS tudi predlagateljici odobri povračilo stroškov vpisnine in šolnine za njeno hčer – skladno s četrtim odstavkom 25. člena Uredbe. Pri tem je kot pomemben argument navedlo njeno preverbo ustreznosti več šol v državi njenega službovanja (z upoštevanjem zahtevane akreditiranosti, vprašanja oddaljenosti od bivališča in s tem povezanih stroškov ter ustreznosti učnega programa glede na že doseženo raven izobraževanja njene hčere v srednji šoli). A kljub temu je MF v svoji pripombi, naslovljeni na GS Vlade RS, eksplicitno nasprotovalo temu novemu predlogu vladnega gradiva. Pri tem je navedlo, da naj bi bil način urejanja možnosti izjemne določitve višjega povračila stroškov vpisnine in šolnine (po četrtem odstavku 25. člena Uredbe) v bistvu sporen, saj da se vsakokrat rešujejo parcialni problemi, ki po mnenju MF »povzročajo vedno nove anomalije in poglabljajo neenakost med javnimi uslužbenci, napotenimi na delo v tujino«. Tako je MF takrat napovedalo, da bo do 30. 4. 2020 pripravljen predlog izboljšane metodologije določanja plač ter drugih prejemkov javnih uslužbencev za delo v tujini. Glede prošnje predlagateljice pa je MF posebej navedlo presežek nad postavljeno zgornjo mejo po tretjem odstavku 25. člena Uredbe (18.000 EUR), za skoraj 15.000 EUR, kar kljub možnosti, ki omogoča po četrtem odstavku 25. člena Uredbe povračilo zneska vpisnine in šolnine nad to mejo (do 90% celotnega zneska), očitno smatra kot prevelik znesek. Omenilo pa je tudi, da je bil predlog vladnega gradiva na podlagi prošnje predlagateljice že obravnavan na seji Komisije za administrativne zadeve in imenovanja v mesecu oktobru 2019, a je bila potem njena prošnja v postopku usklajevanja do seje vlade iz postopka sprejemanja umaknjena (očitno prav zaradi »spornosti« visokega zneska). MF je tako v svoji pripombi dne 4. 2. 2020 jasno izrazilo nesoglasje do ponovnega izrecnega predloga MZZ za odobritev prošnji predlagateljice – »dokler se ne uveljavijo sistemske spremembe, ki bodo ustrezneje opredelile merila za določitev teh povračil«.

Na to nesoglasje MF pa je MZZ dne 5. 2. 2020 odgovorilo z dopisom, naslovljenim na GS Vlade RS, v katerem je izrazilo nestrinjanje z oceno spornosti določil Uredbe, ki jo je podalo MF – o »anomalijah«. Pri tem je MZZ zagovarjalo, da gre za ustrezno reševanje posebnega položaja oz. konkretnih situacij javnih uslužbencev ter njihovih otrok, ki skupaj z njimi bivajo v tujini in tam obiskujejo vrtce oz. šole. Je pa obenem navedlo, da je bil del predloga vladnega gradiva dne 8. 10. 2020 dejansko umaknjen s strani MZZ, kar potrjuje dejstvo, da predlagateljičine prošnje v (tako zoženem) predlogu vladnega gradiva Vlada RS takrat tudi dejansko ni obravnavala. Toda obenem je predlog MZZ z dne 27. 1. 2020 in tudi odgovor MZZ na izraženo nesoglasje MF izkazal težnjo MZZ, da se predlagateljičini prošnji s strani Vlade RS z novo obravnavo vendarle ugodi. To je potrdila tudi sama predlagateljica, ko je nazadnje Zagovorniku posredovala dokazilo o tem, da je bil tak predlog dne 10. 3. 2020 vključen v gradivo MZZ za novo obravnavo na Vladi RS.

[2] »Ne glede na prejšnji odstavek lahko vlada na predlog pristojnega ministrstva posameznemu javnemu uslužbencu iz upravičenih razlogov določi povračilo stroškov v višjem znesku za obdobje obiskovanja vrtca oziroma predšolskega izobraževanja oziroma izobraževanja otroka v ustrezni šoli z mednarodnim programom, najdlje za obdobje napotitve javnega uslužbenca, če otrok biva z javnim uslužbencem v tujini. Kot upravičeni razlogi se upoštevajo na primer večje spremembe cen šolnine ali vpisnine, tečajna nihanja, izredne potrebe otroka, zdravstveni razlogi otroka ali nadaljevanje šolanja v določenem šolskem sistemu.«

*

Zagovornik ugotavlja dejansko stanje glede možnega obstoja diskriminacije v konkretni zadevi na podlagi z njo povezanih razpoložljivih podatkov ter ključnih določil, ki jih vsebuje Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD). Sam postopek pred Zagovornikom urejajo členi ZVarD od 33 do 37. Za vsa vprašanja postopka, ki niso urejena z ZVarD, pa Zagovornik skladno z drugim odstavkom 3. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) uporabi slednjega. Ker gre pri ugotavljanju diskriminacije pri Zagovorniku za upravno zadevo, kot to izhaja iz narave same zadeve (po drugem odstavku 2. člen ZUP), Zagovornik tako v postopku v zvezi z vprašanji, ki jih ZVarD ne ureja, postopa po določbah ZUP.

Diskriminacija je v 4. členu ZVarD opredeljena kot vsako neupravičeno dejansko ali pravno neenako obravnavanje, razlikovanje, izključevanje ali omejevanje ali opustitev ravnanja zaradi osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničevanje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti. Diskriminacija zaradi katere koli osebne okoliščine je prepovedana.

S prepovedjo diskriminacije je enako obravnavanje z ZVarD zagotovljeno tudi osebi, ki je dejansko ali pravno povezana z osebo z določeno osebno okoliščino (1. alineja drugega odstavka 5. člena).

Pri diskriminaciji mora biti prav specifična osebna okoliščina (ali več njih) razlog za slabšo obravnavo. Med osebne okoliščine, skladno s 1. členom ZVarD, štejejo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolna usmerjenost, spolna identiteta in spolni izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazba ali katera koli druga osebna okoliščina. Gre za prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statuse, ki so praviloma trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto, ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka, ter na podlagi katerih se lahko oblikujejo različne skupine oseb in odnosi njihove pripadnosti.

Diskriminacija se lahko dogaja na različnih področjih družbenega življenja, na katerih morajo sicer po 2. členu ZVarD državni organi, lokalne skupnosti, nosilci javnih pooblastil ter pravne in fizične osebe na vseh področjih oblastnega odločanja, delovanja v pravnem prometu in pri drugem svojem delovanju oziroma ravnanju v razmerju do tretjih oseb zagotavljati varstvo pred diskriminacijo oziroma enako obravnavanje vseh oseb. Ta področja so povezana zlasti: s pogoji za dostop do zaposlitve, samozaposlitve in poklica, vključno z izbirnimi merili in pogoji zaposlovanja, ne glede na vrsto dejavnosti in na vseh ravneh poklicne hierarhije, vključno z napredovanjem; z dostopom do vseh oblik in do vseh ravni karierne orientacije in svetovanja, poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja, nadaljnjega poklicnega usposabljanja in preusposabljanja, vključno z delovno prakso; z zaposlitvenimi pogoji in pogoji dela, vključno s prenehanjem pogodbe o zaposlitvi in plačami; s članstvom in vključevanjem v organizacijo delavcev ali delodajalcev ali v vsako organizacijo, katere člani opravljajo določen poklic, vključno z ugodnostmi, ki jih zagotavljajo take organizacije; s socialno zaščito, vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom; s socialnimi ugodnostmi; z vzgojo in izobraževanjem ter z dostopom do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, in preskrbo z njimi. Sicer pa v širšem smislu ZVarD v svojem 1. členu določa varstvo pred diskriminacijo pri uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pri uveljavljanju pravic in obveznosti ter v drugih pravnih razmerjih na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju.

ZVarD opredeljuje več oblik diskriminacije, od katerih sta osnovni neposredna in posredna diskriminacija (6. člen). Neposredna diskriminacija obstaja, če je oseba ali skupina oseb zaradi določene osebne okoliščine bila, je ali bi lahko bila v enakih ali podobnih situacijah obravnavana manj ugodno kot se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala druga

oseba ali skupina oseb. Posredna diskriminacija pa obstaja, kadar je oseba ali skupina oseb z določeno osebno okoliščino bila, je ali bi lahko bila zaradi navidezno nevtralne določbe, merila ali prakse v manj ugodnem položaju kot druge osebe, razen če ta določba, merilo ali praksa objektivno temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in nujno potrebna. Poleg teh dveh oblik ZVarD predstavlja še druge oblike diskriminacije (7. člen). Nadlegovanje je nezaželeno ravnanje, povezano s katero koli osebno okoliščino, ki ima učinek ali namen ustvarjati zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje za osebo in žali njeno dostojanstvo (prvi odstavek 8. člena). Navodila za diskriminacijo so vsakršna navodila, katerih posledica je bila, je ali bi lahko bila diskriminacija v smislu ZVarD, kar vključuje tudi navodilo, da se diskriminacije ne prepreči oziroma odpravi (9. člen). Pozivanje k diskriminaciji pomeni vsako spodbujanje drugih oseb k dejanjem, katerih posledica je bila, je, ali bi lahko bila diskriminacija po določbah ZVarD (prvi odstavek 10. člena). Viktimizacija pa pomeni izpostavljanje diskriminirane osebe ali osebe, ki ji pomaga, neugodnim posledicam zaradi njenega ukrepanja, katerega namen je preprečiti ali odpraviti diskriminacijo (11. člen). V primerih, ko je diskriminacija večkratna zaradi več osebnih okoliščin hkrati, množična, ko je diskriminiranih več oseb hkrati, dolgotrajna oziroma ponavljajoča se, ali pa vsebuje ali bi lahko vsebovala težko popravljive posledice za diskriminirano osebo glede povzročitve škode njenemu pravnemu položaju, pravicam ali obveznostim, zlasti če je storjena v razmerju do otrok ali drugih slabotnih oseb, prepoznavamo po 12. členu ZVarD t. i. hujše oblike diskriminacije.

Obstajajo pa tudi izjeme od prepovedi neposredne diskriminacije, kakor to določa 13. člen ZVarD. Po njegovem splošnem določilu neenako obravnavanje zaradi določene osebne okoliščine ne pomeni diskriminacije, če takšno različno obravnavanje temelji na legitimnem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna, potrebna in sorazmerna (prvi odstavek 13. člena).

V postopku ugotavljanja diskriminacije velja po 40. členu ZVarD obrnjeno dokazno breme. To pomeni, da mora kršitelj, kadar diskriminirana oseba (s svojimi izjavami, navedbami in dokumenti ter drugimi dokazili) izkaže dejstva, ki upravičujejo domnevo, da je bila kršena prepoved diskriminacije, dokazati, da v obravnavanem primeru ni kršil te prepovedi, oziroma da je neenako obravnavanje dopustno (v skladu z ZVarD). Tako se breme dokazovanja prevali na domnevnega kršitelja – vendar le takrat, ko domnevno diskriminirana oseba izkaže, da so njene trditve oz. izjave, navedbe in dokazila takšna, da prav s svojo verjetnostjo izkazujejo domnevno kršitev prepovedi diskriminacije. Le tako namreč izpolnjuje t. i. trditveno breme.

Za ugotavljanje diskriminacije mora torej Zagovornik:
- identificirati osebno okoliščino, zaradi katere se (domnevna) diskriminacija dogaja oz. se je ali bi se lahko zgodila,
- opredeliti področje, na katerem se je (domnevna) diskriminacija zgodila oz. se dogaja ali bi se lahko zgodila,
- ugotoviti, ali gre dejansko za neenako obravnavanje oseb v primerljivih položajih,
- ugotoviti obliko diskriminacije,
- ugotoviti, ali obravnava osebe oz. (skupine) oseb dejansko posega v njihove pravice, svoboščine, koristi ali ugodnosti,
- ugotoviti vzročno zvezo med osebno okoliščino in neenako obravnavo, ki posega v pravice, svoboščine, koristi ali ugodnosti osebe oz. (skupine) oseb,
- ugotoviti, ali različna obravnava ne sodi v katero od izjem od prepovedi diskriminacije, ki ne pomenijo kršitve po ZVarD.

Le ravnanje, ki vsebuje vse navedene elemente, pomeni diskriminacijo po ZVarD.

*

Zagovornik je na podlagi predlagateljičinega predloga, prilog oz. posredovanih dokazil in dopolnitve na začetku postopka proučil ravnanje Vlade RS oz. obeh ministrstev, MZZ in MF. Skladno s 5. členom ZVarD je predlagateljico obravnaval v bistveni povezavi z njeno hčerjo.

Kot osebne okoliščine, ki bi lahko bile razlog možne diskriminacije, je Zagovornik identificiral izobrazbo predlagateljičine hčere in kraj njunega bivanja ter starševstvo predlagateljice (zadnji dve v smislu »drugih osebnih okoliščin«). Obenem pa je z njimi intersekcijsko povezan še poklic predlagateljice oz. narava njenega dela, ki jo tak poklic prinaša (čeprav poklic oz. vrsta zaposlitve sama po sebi ni osebna okoliščina, temveč stvar relativno proste izbire). Dejstvo starševstva predlagateljice ter njena napotenost na diplomatsko delo v tujino skupaj z dejstvom bivanja v mestu njenega službovanja v drugi državi in primernim nadaljevanjem šolanja njene hčere (za doseganje ustrezne srednješolske izobrazbe glede na predhodno šolanje) dejansko zmanjšujejo okvir možnosti proste izbire šole za predlagateljičino hčer in predlagateljico tako primora k plačilu visoke šolnine zanjo.

V tem smislu je neugoditev predlagateljičini prošnji za priznanje povračila stroškov vpisnine in šolnine za njeno hčer, ki bi ga sicer omogočal četrti odstavek 25. člena Uredbe, Zagovornik prepoznal kot možno posredno diskriminacijo v primerjavi z ostalimi javnimi uslužbenci, napotenimi na delo v tujino, ki ne potrebujejo uveljavitve možnosti iz omenjene določbe Uredbe. V primerjavi z njimi je bila predlagateljica zaradi svoje situacije dejansko v manj ugodnem položaj, čeprav je za izboljšanje tega položaja in s tem za možnost doseganja dejanske enakosti predviden ukrep prav uveljavitev možnosti iz četrtega odstavka 25. člena Uredbe. Obenem pa je Zagovornik prepoznal možno neposredno diskriminacijo predlagateljice v primerjavi z ostalimi javnimi uslužbenci, napotenimi na delo v tujino, ki jim je Vlada RS (že) odobrila višja povračila stroškov vpisnine in šolnine za otroke, ki z njimi bivajo v tujini, saj tega (takrat) ni odobrila tudi njej.

Tako se je Zagovorniku na začetku postopka ugotavljanja diskriminacije izkazala možnost, da je Republika Slovenija oz. Vlada RS (skupaj z MZZ in predvsem MF) s svojo (takratno) opustitvijo ravnanja, namreč obravnave in po njej (možne) odobritve predlagateljičine prošnje, predlagateljico in njeno hčer postavila v neugoden položaj in stisko – na področju zaposlitve oz. dela predlagateljice in na področju izobraževanja njene hčere, saj ju je prikrajšala za koriščenje pravice do določene socialne ugodnosti, ki jo sicer omogoča prav uveljavitev možnosti določbe četrtega odstavka 25. člena Uredbe – torej kritja večjega dela stroškov vpisnine in šolnine za hčer.

Predlagateljica je v dopolnitvi predloga še navedla, da tudi v primeru odobritve prošnje povrnitev stroškov v znesku 90% dejanske šolnine za hčer pomeni, da ob znesku cca. 34.000 EUR (kar je bil dejanski znesek te šolnine), njej sami še vedno preostane plačilo 3.400 EUR, kar pa da je lahko dosti več, kolikor mora plačati nekdo, ki za svojega otroka plača 1.000 EUR od 10.000 EUR dejanske šolnine (če je pač takšna). Pri tem je pripomnila, da plače zaposlenih (na veleposlaništvih oz. diplomatskih predstavništvih) ne predvidevajo teh (tako visokih) razlik, saj da so plačne osnove (za večino) enake. S tem je želela še dodatno opozoriti na svoj tako razumljeni neenak položaj in podobne težave še drugih zaposlenih v podobnih primerih. A Zagovornik slednjega potem ni posebej obravnaval, saj predstavljena razlika v zneskih šolnin vendarle rezultira na podlagi relativne proste izbire izobraževalnih ustanov, čeravno v omejenem obsegu (glede na že doseženo izobrazbo otrok in dejanskega nabora »ponudb« izobraževalnih ustanov v državah in krajih bivanja javnih uslužbencev, napotenih na delo v tujini). V tem smislu Zagovornik tudi sprejema dejstvo (oz. ga dodatno ne problematizira), da povračilo stroškov ne zajema 100% kritja, temveč 90%. Se pa obenem Zagovornik zaveda težavnejšega položaja tistih javnih uslužbencev, napotenih na delo v tujini, ki izpolnjujejo svojo starševsko vlogo.

*

Dne 19. 5. 2020 je Zagovornik na GS Vlade RS naslovil zaprosilo za opredelitev do navedb predlagateljice in do začetnih ugotovitev Zagovornika (v vednost je bilo zaprosilo posredovano tudi MZZ in MF). Obenem je Zagovornik Vlado RS še povprašal, ali je (bila potem) prošnja predlagateljice obravnavana in kako je bilo o njej odločeno.

Dne 19. 6. 2020 je Zagovornik prejel odgovor GS Vlade RS.[3] V njem je Vlada RS po uvodnem pojasnilu nekoliko daljšega poteka odločanja o uveljavljanju pravice iz četrtega odstavka 25. člena Uredbe za predlagateljico navedla ključen podatek, da je dne 12. 3. 2020 na svoji 63. redni seji s sklepom št. 11102-2/2020/9 (v nadaljevanju: sklep) odobrila prošnjo predlagateljice in tako določila povračilo stroškov zanjo po omenjeni določbi Uredbe v višini 90% vsakoletne vpisnine in šolnine v izobraževalni ustanovi, kjer se je takrat šolala predlagateljičina hči. Ob tem je Vlada RS še navedla, da so bili stroški vpisnine in šolnine za šolanje njene hčere predlagateljici povrnjeni v dveh delih, in sicer dne 16. 10. 2019 v znesku 18.000 EUR po določbah tretjega odstavka 25. člena Uredbe (česar predlagateljica tako ali tako ni problematizirala) ter dne 16. 3. 2020 v znesku 14.292 EUR na osnovi določb četrtega odstavka 25. člena Uredbe. V potrditev svojih navedb je Vlada RS Zagovorniku posredovala tudi dokazili o opravljenih storitvah bančnih nakazil (kopiji plačilnih nalogov).

Poleg predstavitve teh dejstev je Vlada RS Zagovorniku še na kratko obrazložila potek odločanja v obravnavanem primeru predlagateljice. Od šestnajstih predlogov za povračilo stroškov vpisne in šolnine (za vrtce in šole) za otroke javnih uslužbencev na delu v tujini, ki jih je MNZ dne 30. 9. 2019 posredovalo Vladi RS v obravnavo, je Vlada RS potrdila povračilo stroškov v devetih primerih, sedem pa jih je vrnil v ponovno medresorsko usklajevanje. Med temi sedmimi je bila tudi prošnja (oz. vloga) predlagateljice za odobritev 90% celotnega zneska vpisnine in šolnine (po četrtem odstavku 25. člena Uredbe). Dne 27. 1. 2020 je bilo gradivo (z njeno vlogo) v medresorskem usklajevanju zavrnjeno, dne 9. 3. 2020 pa je gradivo Vlada RS po predhodnem medresorskem usklajevanju obravnavala in 10. 3. odločila tako, kakor je bilo nazadnje potrjeno z omenjenim sklepom. Na tej podlagi pa je bilo potem izvedeno poplačilo stroškov šolnine za predlagateljičino hčer.

Glede na navedeno je Vlada RS izrazila mnenje/stališče, da postopkov in ravnanja v obravnavanem primeru ni mogoče razumeti kot diskriminacijo javne uslužbenke oz. kot prikrajšanje pravice do določene socialne ugodnosti.

*

Zagovornik je predstavljenim argumentom in izraženemu stališču Vlade RS sledil. Z ozirom na dejstvo, da je Vlada RS svoj postopek obravnave predloga oz. prošnje (vloge) predlagateljice nazadnje vendarle izpeljala in zaključila z ugoditvijo prošnji/predlogu ter o tem dne 12. 3. 2020 izdala poseben sklep in tako odobrila povračilo stroškov vpisnine in šolnine za predlagateljičino hčer tudi na podlagi četrtega odstavku 25. člena Uredbe, je Zagovornik ugotovil, da do predstavljene (neposredne in posredne) diskriminacije dejansko ni prišlo oz. da je bilo (začasno) prikrajšanje predlagateljice v primerjavi z drugimi v primerljivem položaju odpravljeno.

Dne 3. 7. 2020 je tako Zagovornik predlagateljici posredoval odgovor GS Vlade RS skupaj s svojo predstavljeno ugotovitvijo in ji omogočil, da se pred odločitvijo Zagovornika še izreče oz. izjasni glede navedb Vlade RS in Zagovornikove ugotovitve.

Obenem je Zagovornik glede posebne pobude predlagateljice,[4] da Zagovornik oceni možno diskriminacijo predvidene spremembe Uredbe (za kar naj bi si prizadevalo MF), predlagateljico obvestil, da bi se Zagovornik za tak poseben postopek lahko odločil šele potem, ko bi bil vsaj predlog takšne sistemske (oz. pravne) spremembe uradno oblikovan.

---

[3] Dejstvo, da je Zagovornik odgovor Vlade RS prejel po poteku postavljenega roka, je Zagovornik upošteval kot sprejemljivo – z ozirom na takrat obstoječe posebne razmere zaradi epidemije/pandemije novega korona-virusa, ko roki za upravne zadeve (h katerim spada tudi postopek ugotavljanja diskriminacije pri Zagovorniku) v času v Sloveniji razglašene epidemije novega korona virusa (tj. od 13. 3 do 31. 5. 2020) niso tekli, kar je bilo skladno s 6. členom Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (Uradni list RS, št 36/2020 z dne 28. 3. 2020; ZZUSUDJZ).

[4] To pobudo je predlagateljica Zagovorniku posebej podala v svojem elektronskem spremnem dopisu z dne 10. 3. 2020, s katerim je Zagovorniku posredovala dopolnitev predloga za obravnavo diskriminacije.

Predlagateljica se na Zagovornikovo zaprosilo za izjasnitev (v roku) ni več odzvala.

Zagovornik je tako svoj postopek ugotavljanja diskriminacije v obravnavanem primeru zaključil z zavrnitvijo predloga predlagateljice, kot izhaja iz 1. točke te odločbe, saj je ugotovil, da se je postopek obravnave predlagateljičine prošnje za odobritev posebne socialne ugodnosti po četrtem odstavku 25. člena Uredbe le nekoliko zavlekel in nazadnje zaključil s sklepom Vlade RS, s katerim je bilo prošnji predlagateljice ugodeno. S tem sklepom je Vlada RS potrdila, da predlagateljica dejansko ni bila neenako obravnavana. Z njo je Vlada RS (tudi) za čas »oškodovanosti« (ko ji prošnja še ni bila odobrena) dosegla poplačilo stroškov vpisnine in šolnine za njeno hčer (skladno z upoštevano ugodnostjo iz četrtega odstavka 25. člena Uredbe).

*

Skladno s prvim odstavkom 35. člena ZVarD je postopek pri Zagovorniku za stranke brezplačen. Zato je Zagovornik odločil, da posebni stroški v tem postopku niso nastali, kakor izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:
Zoper to odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor. Upravni spor stranka lahko sproži s tožbo, ki jo v 30 dneh od vročitve odločbe vloži na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva ulica 33, 1000 Ljubljana. Tožbo vloži neposredno pisno ali jo pošlje po pošti. Skupaj z morebitnimi prilogami jo vloži v najmanj treh izvodih. K njej mora priložiti tudi to odločbo v izvirniku ali prepisu.

Postopek vodil:
Aljoša Gadžijev,
Svetovalec Zagovornika I

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI